

CAPITOLUL I

„Păcatele părinților noștri nu le pomeni...”

*Pe tatăl nelegiuit îl vor huli fiii,
că pentru el sunt de batjocură... Ai
dat ocara întru slava ta și ai pângărit
sămânța ta, încât ai adus mânie peste fiii
tăi și greu suspin peste neamul tău...*

(Sir. 41, 10 și 47, 22)

S-a întâmplat în cele mai întunecate vremuri ale iobăgiei. Era pe atunci, la începutul veacului, un general – general cu relații mari, moșier putred de bogat, dar dintre cei (e adevărat, foarte puțini încă de pe atunci) care erau aproape convinși că ieșind la pensie și-au câștigat dreptul asupra vieții și a morții supușilor. Erau pe atunci oameni din aceștia. Ei bine, își ducea generalul traiul pe moșia sa de două mii de suflete, se ținea cu nasul pe sus, își trata vecinii mărunți ca pe niște milogi și bufoni ai săi. Avea sute de câini și aproape o sută de îngrijitori ai acestora, toți în livrea și toți călare. Și iată că un băiat de la curte – un băiețel, de numai opt ani – a aruncat cu o piatră în joa-

că și l-a lovit la picior pe câinele favorit al generalului. «De ce șchioapătă câinele meu favorit?» I se raportează că iată, băiatul cutare a dat în el cu o piatră și l-a lovit la picior. «A, tu ești», s-a uitat la el generalul. «Luați-l!» L-au luat – l-au luat de la mama lui; toată noaptea a stat în temnița boierească; dimineața iese generalul cu tot alaiul la vânatoare, se așază pe cal. În jurul lui - întreținutii, câinii, îngrijitorii câinilor, hăitașii – toți călare. În jur au fost adunate slugile de curte spre învățătură de minte – în fața tuturor, mama băiatului vinovat. Îl scot pe băiat din temniță. Era o zi de toamnă posomorâtă, rece, cețoasă, numai bună de vânatoare. Generalul poruncește să fie dezbrăcat copilul: copilul e lăsat în pielea goală. Tremură, e nebun de frică, nu îndrăznește să zică nici păs... „Șo!” – comandă generalul. „Fugi, fugi!” – îi strigă îngrijitorii câinilor; băiatul fuge... „Pe el!” – răcnește generalul și asmute asupra lui întreaga haită de ogari. L-a vânat pe copil ca pe o fiară, sub privirile mamei lui, și câinii l-au sfâșiat în bucăți!.. După cât se pare, generalul a fost pus sub tutelă. Dar... ce să-i fi făcut? Să-l fi împușcat? Pentru satisfacerea simțului moral, să-l fi împușcat? Spune, Alioșka!” – îl descusu cu stăruință Ivan Karamazov pe fratele său mai tânăr, ucenicul starețului Zosima.

– Să-l fi împușcat! – rosti Alioșa încetșor, ridicându-și ochii către fratele său cu o umbră de zâmbet palid și strâmb.

– Bravo! – strigă Ivan cuprins de un anume entuziasm. De vreme ce ai zis asta, înseamnă că... Halal schimnic! Așadar, iată ce drăcușor șade la tine în inimioară, Alioșa Karamazov!

– Am zis o aberație, dar...

– Tocmai asta este, că „dar”... – strigă Ivan. – Să știi, călugărașule, că aberațiile sunt cum nu se poate mai trebuincioase pe acest pământ. Pe aberații se întemeiază lumea, și fără el poate că nu s-ar petrece nimic în ea. Știm noi ce știm!”

Astăzi, Dostoievski este citit de parcă ar fi contemporan cu noi și ar scrie despre vremurile de astăzi. Minunatul artist al cuvântului rusesc pune o problemă foarte acută. Și în zilele noastre nebunia, setea de agoniseală și calculul hrăpăreț al puternicilor acestei lumi îi osândesc pe oameni la suferințe și neputință. Generalul lipsit de inimă întruchipează o patimă foarte răspândită la adulți: egoismul împins la limită, opus cu desăvârșire iubirii jertfelnice. În ultimă instanță, tocmai **iubirea de sine constituie una dintre principalele cauze duhovnicești ale suferințelor copiilor.**

Este o problemă extrem de dureroasă. Cu greu este de găsit o familie pe care ea să n-o privească direct sau indirect. Ea atinge coardele cele mai sensibile ale sufletului. Ca atare, în cugetările pe această temă este nevoie de tact, de delicatețe și de o cât mai mare prudență. Părinții iubitori receptează suferințele copilului mult mai acut decât propria durere. Ei doresc să înlăture prin orice mijloace atât simptomele, cât și rădăcinile bolii. Medicii reușesc în a indica factorii genetici, psihologici, sociali și de altă natură ai apariției și dezvoltării ei. Cauzele duhovnicești rămân însă, de obicei, în umbră. Iar ele se ascund adeseori chiar în noi înșine, fiindcă noi înșine le creem copiilor noștri terenul pentru suferințe. Nu este ușor să recunoaștem

lucrul acesta. Totuși, să fim cinstiți și să nu ne ascundem după deget.

Cunoașterea felului în care păcatul adulților provoacă boala copilului este folositoare nu numai pentru medici, pedagogi, psihologi și alți specialiști care lucrează cu copiii. În primul rând ea aduce folos părinților și celor ce au copii în grijă ori se pregătesc să aducă pe lume unul. Poate că exemplele și afirmațiile ce urmează **vor dezlega anumite îndoieli și nedumeriri** ale oamenilor pe care îi chinuie întrebările: „De ce Dumnezeu mi-a trimis crucea de a educa un copil invalid?”; „De ce micuțul meu a murit, iar alți copii sunt vii și sănătoși?”; „Cu ce sunt eu vinovat că odraslele mele se îmbolnăvesc des?”. Aș vrea să le dau **adulților imboldul de a se gândi cu mai multă seriozitate la răspunderea pe care o au pentru nașterea și educarea copilului, să îi feresc de greșeli fatale, pentru care copilul va plăti cu sănătatea sa.**

1.

Faptele părinților și sănătatea copiilor

Înainte de a trece la faptele care ilustrează dependența sănătății copiilor de purtarea părinților, să ne concentrăm asupra a trei momente esențiale.

În primul rând, Biblia și Sfinții Părinți deosebesc **mai multe pricini duhovnicești ale bolii și morții copiilor: păcatul strămoșesc, al lui Adam și al Evei, lucrările speciale ale Purtării de grijă dumnezeiești și păcatele personale ale părinților.** Toate acestea țin de domeniul nepătrunselor judecăți ale lui Dumnezeu.

Prorocul vechi-testamentar Isaia strigă în numele lui Dumnezeu: *gândurile Mele nu sunt ca gândurile voastre și căile Mele ca ale voastre... ci cât sunt de departe cerurile de pământ, atât sunt de departe căile Mele de căile voastre și cugetele Mele de cugetele voastre* (Is. 55, 8-9). Noi nu putem să știm ceea ce n-a putut să înțeleagă nici marele rege biblic David (Ps. 138, 6). Iar lui Dumnezeu îi descoperea cele mai ascunse taine și adevăruri! Doar la Înfricoșata Judecată vom primi răspunsuri exhaustive și absolut obiective la toate problemele vieții și ale morții, inclusiv la cele ce privesc rădăcinile duhovnicești ale suferințelor copiilor. *Acum vedem ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci – față către față; acum cunosc în parte,*